

TSMC-Facket

Om taiwanesiska halvledartriangler i Europa

#TSMC #Taiwan #USA #EU

I Homeros Odysseen nämns en trähäst som grekerna använde som knep för att inta fästningen Troja. Trojanerna måste ha blivit förvånade när denna trähäst plötsligt dök upp framför dem, och de insåg förmodligen inte alls att den innehöll en hel mängd soldater som klättrade ut ur trähästen på natten för att öppna Trojas portar från insidan för den grekiska armén.

Kanske inte så olikt erbjuds för närvarande en rad högprofilerade gåvor från Fjärran Östern till en viss region i Europa. Redan 2022 inträffade en rad **ovanliga händelser** med långtgående konsekvenser kring TSMC, den obestridda världsledaren inom avancerade halvledarchips från Taiwan.

TSMC och flera andra närstående företag i Taiwan ligger nära Taipei och är det patenterade ursprunget till hela 90% av världens avancerade produktion av halvledarchip med kort livslängd. År 2021 uppgick TSMC:s totala intäkter till 67 miljarder euro, och 70% av de 10 största kunderna var amerikanska företag. Halvledare har blivit ett slags andra olja för den globala ekonomin; utan dessa mycket komplicerade svarta insekter fulla av datorkraft och elektronik skulle knappast någonting fungera idag. Eftersom nästan hela den amerikanska ekonomin är beroende av TSMC:s halvledarpatent är Taiwan av strategiskt intresse för alla amerikanska regeringar.

I augusti 2022 gjorde Nancy Pelosi, dåvarande talman i den amerikanska kongressen, ett överraskande besök på ön Taiwan, inte långt från det kinesiska fastlandet. Pelosi **talade också direkt med** Mark Liu, ordförande för Taiwan Semiconductor Manufacturing Company, om det så kallade CHIPS-lagstiftningspaketet som hade antagits drygt två veckor tidigare. Enligt den nya lagen kan amerikanska halvledare som inte patenteras i USA beläggas med höga tullar - eventuellt även sådana som lödts in i elektroniska apparater.

TSMC reagerade snabbt och en tysk delegation besökte Taiwan två gånger under de följande månaderna. Samtal inleddes också med Japan och ungefär ett år senare tillkännagavs, förutom byggandet av en stor halvledarfabrik i Japan, också monteringen av en stor **TSMC-produktionsanläggning nära Dresden**. Paketet för halvledarfabriken i Sachsen är enormt, där TSMC åtar sig drygt hälften av paketet på 10 miljarder euro och den tyska regeringen lägger till den andra halvan av 5 miljarder som ett bidrag. Joint venture-bolaget **ägs till 70%** av TSMC, medan Bosch, Infineon och NXP äger 10% vardera.

Även om TSMC förmodligen lätt skulle kunna övertala regeringstjänstemän i en subtropisk Amazonasregion att bygga en vältempererad halvledarfabrik med anslutningar till den bästa infrastrukturen, meddelade TSMC 2024 att man inte bara skulle göra megainvesteringar i regionen runt

Dresden, utan också i hela den europeiska regionen. Saker och ting kring och med TSMC blir nu mer komplicerade, eller till och med tråga, jämförbara med en trojansk häst som kräver en något bredare syn.

Både den tjeckiska regeringen i Prag och den polska regeringen i Warszawa rullade snabbt ut röda mattan för TSMC efter Dresden-affären, den vällagda planen att skapa en paneuropeisk region med fokus på halvledarutveckling är på gång. Särskilt den polska regeringen gör för närvarande allt den kan för att skapa en fördel för halvledarutvecklingen i sitt land, särskilt för fordonssektorn.

I mitten av juni 2024 ägde sedan länge planerade evenemang om Taiwan och halvledare rum i Berlin, inklusive taiwanesiska delegationer från FinTech- och IT-sektorerna, som hade direkt tillgång till regeringsrepresentanter från flera europeiska länder. Samtidigt sändes stora pressrapporter direkt från Warszawa på taiwanesisk TV, där fördelarna med den polska regionen lyftes fram. I sådana rapporter står det, citat, *"Polen har en stark industriell bas och en hängiven arbetsstyrka. Regeringen är övertygad om att dessa faktorer, i kombination med landets strategiska läge i Europa, kommer att göra landet till en idealisk destination för investeringar i halvledare"*.

Polen, som har siktet inställt på att bli Europas huvudstad för halvledare, söker aktivt samarbete med Taiwan, som är världsledande inom området. Landets ambitiösa planer drivs av generösa statliga subventioner och en hårt arbetande befolkning...Vi är fast beslutna att göra Polen till ett nav för halvledartillverkning. Vi erbjuder attraktiva subventioner och en kvalificerad arbetskraft för att locka ledande företag inom branschen.

Taiwanesisk [pressrapport från Warszawa](#), 13 juni 2024

I samtal med TSMC:s högsta ledning i mitten av juni 2024 erbjöd den polska sidan att storleken på det statliga stödet till TSMC:s planerade produktionsanläggningar för halvledare skulle vara *"förhandlingsbart när som helst"*, ungefär som en blankocheck. Några veckor tidigare hade polska regeringstjänstemän flugit till Taiwan för att främja TSMC:s investering där, precis som tyskarna hade gjort tidigare. De första TSMC-relaterade laboratorier och mindre företagen har redan etablerats i Polen. Liknande ord kommer från Prag och till och med Vilnius, där det också finns intresse för samarbete, särskilt när det gäller produktion av nästa generations specialiserade halvledare för artificiell intelligens. I slutet av 2024 kommer de första studenterna från Dresden- och Berlinregionerna också att resa till Taiwan för att delta i den viktiga och oumbärliga kunskapsöverföringen.

Enligt TSMC:s och EU:s planer kommer Dresden, Warszawa och Prag snart att bilda en halvledartriangel som bör och kommer att ge viktiga impulser, inte bara i ekonomiska termer. Man skulle kunna tro att detta inte skulle vara något annat än goda nyheter och verkligen gynnsamt för den ekonomiska utvecklingen i hela den multinationella regionen. Verkligheten är dock att det fortfarande pågår ett krig på en inte så avlägsen plats, ganska nära den planerade halvledartriangeln. Kiev i Ukraina ligger mindre än 800 km från Warszawa, och för inte så länge sedan nådde några raketer och bomber Lviv, som ligger ungefär halvvägs längs vägen, mindre än 4 timmars bilfärd. Med tanke på dessa omständigheter verkar den planerade halvledartriangeln plötsligt inte bara vara en gigantisk ekonomisk impuls, utan skulle möjligen kunna bli ett osynligt slags Bermudatriangel mot Ryssland. Åtminstone är det vad planerarna och upphovsmännen till TSMC:s halvledartriangel i Östeuropa kan ha haft i åtanke.

Teoretiskt sett skulle den amerikanska regeringen och Natos ledning också kunna förväntas ha en del att säga till om i alla de triangulära halvledarsamtalen. En så viktig region som det framväxande

högteknologiska centrumet kring Dresden, Warszawa och Prag måste naturligtvis skyddas militärt med alla tillgängliga medel. Likt en osynlig triangulär fästning kan och skulle en nordvästlig utvidgning av Ukrainakonflikten mot EU lätt säljas in till den europeiska befolkningen som ett skäl för att massivt utrusta, finansiera och skicka de senaste vapnen och soldaterna för att skydda den kritiska halvledarindustrin där.

Långt borta i Fjärran Östern har Taipei länge oroat sig för att det allsmäktiga Peking ska ta över både politiskt och ekonomiskt. Den enda garantin för fortsatt oberoende för den lilla men halvledarkraftiga önationen Taiwan är USA och dess globala militära överlägsenhet.

Fick européerna en stor gåva av TSMC för USA:s räkning, inte helt olikt grekernas trojanska häst?

<https://www.sun24.news/sv/tsmc-facket-om-taiwanesiska-halvledartriangler-i-europa.html>